

Arbeids- og sosialdepartementet
Pensjonsavdelingen
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Oslo 14.06.2016

Høring

Utkast til endringer i forskrift 26. november 2014 nr. 1467 om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør (deres ref: 16/996)

Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene (Fagforbundets sentrale Pensjonistutvalg, LO-Stats Pensjonistutvalg, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Postens Pensjonistforbund, Telepensjonistenes Landsforbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til høringsnotatet av 03.05.2016 og utkast til endringer i forskrift 26. november 2014 nr. 1467 om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør.

Arbeids- og sosialdepartementet foreslår i høringsnotatet endringer i forskrift om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør. Departementet fremhever at hensikten med endringene er å unngå uventede og uønskede utfall i forbindelse med det første etteroppgjøret etter at ny uførereform ble innført fra 1. januar 2015.

Pensjonistforbundet er opptatt av det i størst mulig grad unngås at uførepensjonistene mottar uforholdsmessig store krav om tilbakebetaling av utbetalt uførepensjon.

Bakgrunnsinformasjon

«80 prosent-regelen» sier at det ikke skal utbetales uførepensjon når den pensjonsgivende inntekten utgjør mer enn 80 prosent av inntekten før uførhet. Dersom inntekten i løpet av et år overstiger 80 prosent av tidligere arbeidsinntekt, skal det ikke utbetales uførepensjon i det hele tatt i løpet av året.

For enkelte skal det svært lite til før man overstiger grensen på 80 prosent av tidligere inntekt. Dette gjelder hovedsakelig for personer med lave uføregrader i nærheten av 20 prosent, da inntekten fra restarbeidsevnen allerede ligger på eller i nærheten av 80 prosent av tidligere inntekt. Dersom en person jobber 80 prosent hele året, men tar en ekstravakt i desember, vil samlet inntekt

overstige 80 prosent. Dermed vil all uførepensjon som har blitt utbetalt i løpet av hele året kreves tilbakebetalt i etteroppgjøret.

For en person med en inntekt på 550 000 kroner i 100 prosent stilling og full tjenestetid, vil 20 prosent uførepensjon utgjøre $20 \% * ((550\ 000 * 0,69) + (0,25 * 90\ 068)) = 80\ 403$ kroner. Med dagens regler vil vedkommende få et krav på 80 403 kroner dersom inntekten overstiger 80 % av tidligere inntekt, og hele uførepensjonen kreves tilbakebetalt.

Harmonisering med folketrygden

Det påpekes i høringsnotatet at forslagene til forskriftsendring i hovedsak har sin bakgrunn i innspill fra tjenstepensjonsleverandørene om en harmonisering av reglene om uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med reglene for uføretrygd fra folketrygden.

Det er viktig å påpeke at det kun ytes uføretrygd i tilfeller der mottakeren er minst 50 prosent ufør. For en som er 50 prosent ufør, og dermed har en restarbeidsevne på 50 prosent, vil altså ikke 80 prosentregelen gjelde før man har en inntekt som er over 80 prosent av inntekten før uførhet. 80 prosentregelen vil dermed inntreffe langt sjeldnere for de som mottar uføretrygd, enn for en som er 20 % ufør og dermed ikke kvalifiserer til uføretrygd, men kun mottar sin uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen.

Departementets forslag

Kommentarer til kapittel 3. Nærmere om de enkelte endringsforslagene

- **Kapittel 3.1.1 Den uføre hadde ikke inntekt eller hadde inntekt under 80 prosent av samlet inntekt før uførhet i begynnelsen av året og får senere så høy inntekt at utbetaling av uførepensjonen stanser**

Pensjonistforbundet støtter at det i slike tilfeller innføres unntaksmuligheter for 80 prosentregelen også for uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon.

- **Kapittel 3.1.2 Den uføre har i kalenderåret hatt inntekt som overstiger 80 prosent av samlet inntekt før uførhet, men der dette ikke skyldes varig økt arbeidsevne**

Departementet kommer med to forslag til løsning, **alternativ a)** og **alternativ b)**.

I alternativ a) foreslås det at det kun skal kreves tilbakebetaling av uførepensjon for de månedene hvor inntekten overstiger 80 prosent av tidligere inntekt.

Dette vil få konsekvenser for en person som for eksempel er 20 % ufør og arbeider i 80 % stilling og tar en ekstravakt, og dermed overstiger 80 prosent av tidligere inntekt i en måned. Dersom man kun jobber litt over 80 prosent en måned, pga. en slik ekstravakt, må man med departementets forslag dermed betale tilbake hele uførepensjonen for den måneden.

For eksempel vil en med månedlig uførepensjon på 6 000 kroner få et krav på å betale tilbake alle de 6 000 kronene, dersom vedkommende har tatt en ekstravakt som kun har gitt en ekstra inntekt på 1 500 kroner.

En mer rimelig løsning er at det kun er den delen av inntekten som overstiger 80 prosent av tidligere inntekt som blir krevd tilbakebetalt, med en øvre grense på hva man har utbetalt i månedlig uførepensjon. Altså at kravet om tilbakebetaling i det overnevnte eksempelet blir på 1 500 kroner.

I departementets alternativ b) foreslås det et bufferbeløp på 0,1 G på årsbasis. Det vil i forslaget ikke kreves tilbakebetaling av uførepensjon dersom inntekten kun overstiges med inntil 0,1 G mer enn 80 prosent av tidligere inntekt i løpet av året. Men tilbakebetalingskravet for å overstige 0,1 G vil i enkelte tilfeller kunne bli uforholdsmessig stort.

For eksempel vil en person med 20 prosent uføregrad og en årlig uførepensjon på 70 000 kroner få et krav om å tilbakebetale hele uførepensjonen for året, dersom vedkommende har en årlig ekstraintekt på 10 000 kroner (som per dags dato utgjør 0,11 G).

Vi kan ikke se at verken alternativ a) eller b) er gode nok for å rette opp i de utilsiktede konsekvensene som kan oppstå i forbindelse med etteroppgjøret etter uførereformen. Derfor kommer vi med et alternativt forslag til løsning nedenfor, som vi ber departementet vurdere.

Vi mener at departementets alternativ a) er best av departementets to forslag, med tanke på hensynet om å redusere størrelsen på de potensielle kravene om tilbakebetaling. Men selv i alternativ a) mener vi at å kreve tilbake uførepensjonen for en hel måned kan være uforholdsmessig stort, dersom inntekten som overstiger 80 prosent av tidligere inntekt er mindre enn hva som utbetales i månedlig uførepensjon.

Departementets alternativ b) vil være å foretrekke for dem som har en ekstraintekt på inntil 0,1 G utover 80 prosent av tidligere inntekt på årsbasis. Men for de som skulle være så uheldig å overstige 0,1 G vil i verste fall all uførepensjon for året kreves tilbakebetalt. I enkelte tilfeller vil da kravet om tilbakebetaling ikke stå i et rimelig forhold til den ekstraintekten vedkommende har hatt ved å overstige inntektsgrensen.

Pensjonistforbundets alternative forslag

Vi mener at systemet bør utformes slik at det i størst mulig grad unngås at uførepensjonistene mottar uforholdsmessig store krav om tilbakebetaling av utbetalt uførepensjon. Vårt forslag tar utgangspunkt i alternativ b), men med en begrensning slik at man unngår at hele uførepensjonen for året kreves tilbakebetalt.

Vi foreslår et unntak fra 80 prosentregelen dersom inntekten kun overstiges med inntil 0,1 G over 80 prosent av tidligere inntekt. Vi mener i tillegg at det kun bør kreves tilbakebetaling av uførepensjon tilsvarende den delen av inntekten som overstiger 80 prosent av tidligere inntekt pluss 0,1 G i buffer på årsbasis. Uførepensjonen avkortes krone for krone mot den delen av inntekten som overstiger 80 prosent av tidligere inntekt pluss 0,1 G på årsbasis.

Eksempel med vårt forslag: Dersom man har en årlig uførepensjon på 60 000 kroner (20 prosent uførepensjon), og en årlig inntekt på 360 000 (i 80 prosent stilling), så foreslår vi at dersom man tjener 400 000 kroner et år, så skal uførepensjonen reduseres med $400\,000 - (360\,000 + 9\,258) = 30\,742$ kroner. Da vil tilbakebetalingskravet kun tilsvare inntektsbeløpet som overstiger 80 prosentbegrensningen, fratrukket bufferbeløpet på 0,1 G (0,1 G = 9 258 kroner per 1.5.2016).

Med vennlig hilsen
Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene

Harald Olimb Norman
Generalsekretær
Pensjonistforbundet

Sindre Farstad
Rådgiver
Pensjonistforbundet